

Plankorsningar och plankorsningssäkerhet på statens bannät

Material för bilskolor

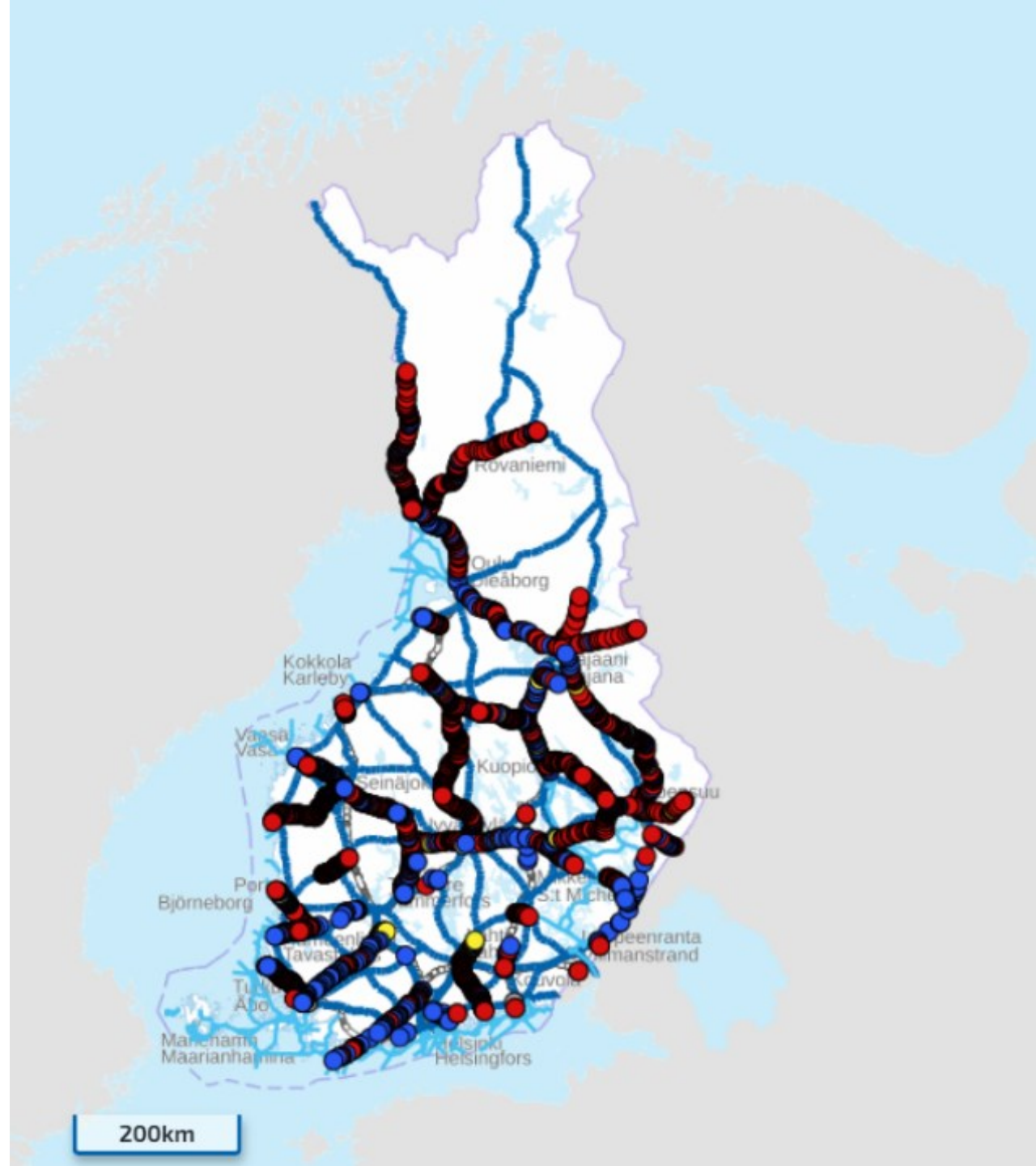
Väylävirasto
Trafikledsverket

Allmänt om plankorsningar

1/2

- I Finland finns det 2 309 plankorsningar på statens bannät.
- Plankorsningar finns inte bara på avlägsna vägar och bibanor, utan de finns bland annat i stadsområden (t.ex. Vanda, Åbo och Vasa) och på mycket livligt trafikerade banavsnitt.
- Plankorsningar finns också på banavsnitt där tågens hastigheter är 140 km/h!

Allmänt om plankorsningar

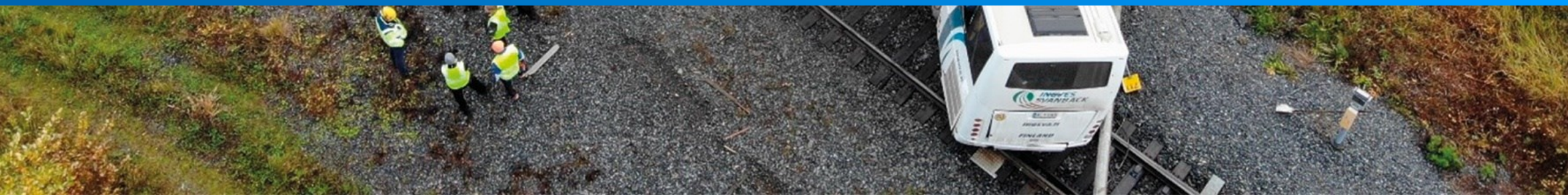
2/2

- Största delen (69 %) av plankorsningarna har ingen plankorsningsanläggning (varningsanordning på folkspråk), dvs. bommar, ljus- eller ljudanläggningar
- De enda plankorsningar som säkert är trygga är avlägsnade plankorsningar, dvs. plankorsningarna måste respekteras och det lönar sig att ta dem på allvar!

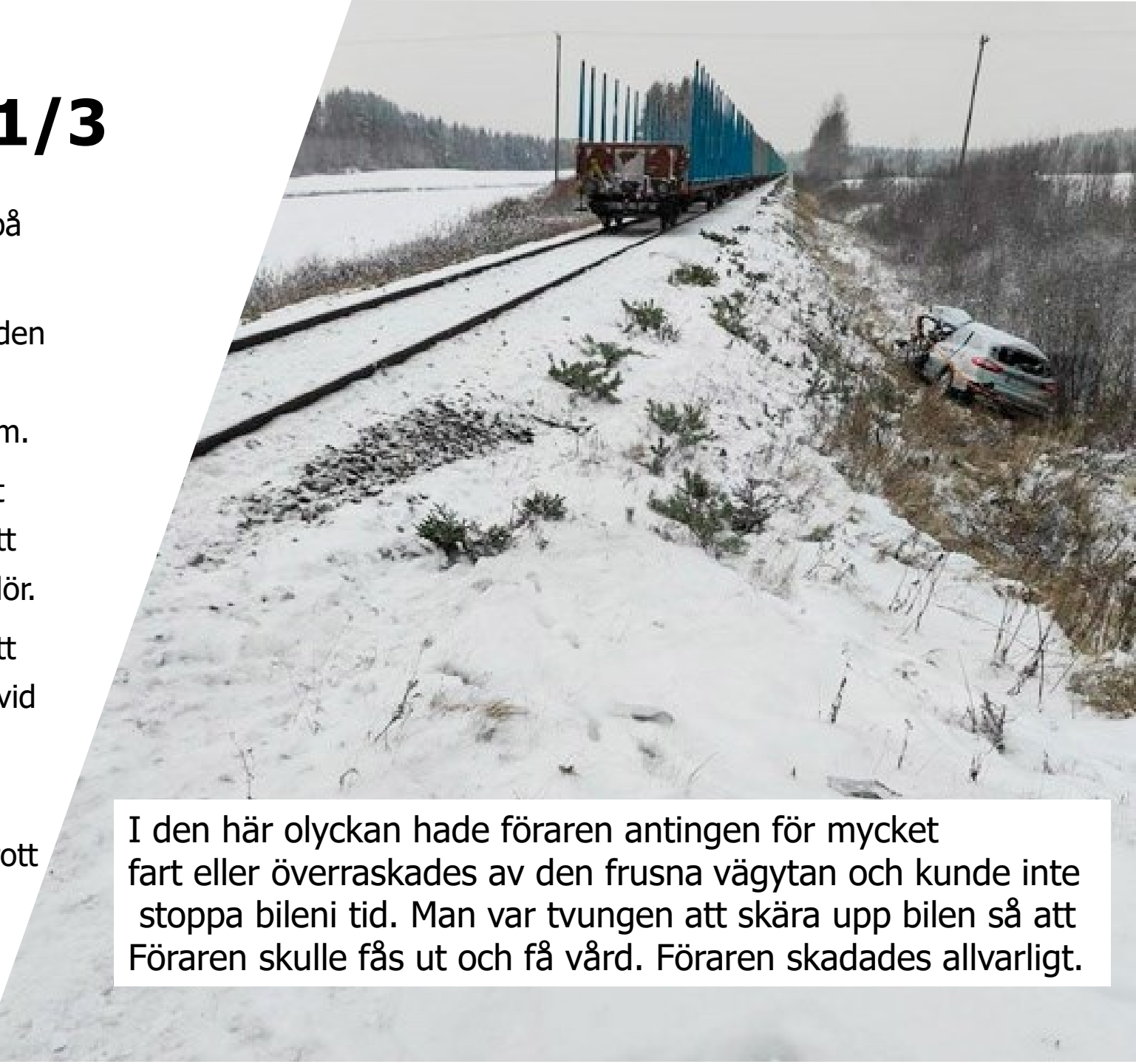

Plankorsningsolyckor på statens bannät

Plankorsningsolyckor 1/3

- Det sker i genomsnitt 17 plankorsningsolyckor på statens bannät per år (*tioårigt medetal*).
 - I nästan alla plankorsningsolyckor skadas den som rör sig på vägen, men årligen omkommer också någon eller några av dem.
 - Dessutom kan en kollision eller ett plötsligt stoppande av ett tåg i värsta fall leda till att tågpersonalen eller passagerarna skadas/dör.
 - Vid plankorsningsolyckor är risken också att kollisionen leder till att tåget spårar ur, varvid man redan talar om en storolycka.
 - Plankorsningsolyckor orsakar nästan alltid skador på tåget och/eller banan samt avbrott i trafiken på banavsnittet.

I den här olyckan hade föraren antingen för mycket fart eller överraskades av den frusna vägytan och kunde inte stoppa bilen i tid. Man var tvungen att skära upp bilen så att Föraren skulle fås ut och få vård. Föraren skadades allvarligt.

Plankorsningsolyckor 2/3

- Plankorsningsolyckor inträffar inte bara på avlägsna enskilda vägar eller på objekt som inte har en varningsanordning och som eventuellt är i dåligt skick, utan de inträffar också i plankorsningar med bommar och/eller andra varningsanordningar, god sikt och där vägen är i gott skick.
- Det är inte bara personbilar eller fordon som korsar plankorsningen långsamt (t.ex. lastbilar) som råkar ut för plankorsningsolyckor, utan även cyklister, fotgängare osv.

I den här olyckan kom föraren till plankorsningen med alltför hög hastighet och körde in i tågets sida. Både föraren och en passagerare på tåget skadades.

Plankorsningsolyckor 3/3

- Enligt undersökningar är den enda förenande faktorn för olyckorna att den som korsar plankorsningen inte är koncentrerad, eller likgiltighet!
- Visserligen har också vädret, tidpunkten (är det ljust eller mörkt) samt andra förhållanden (vägytan torr/våt/isig/snöig, bra sikt över banan osv.) en inverkan.

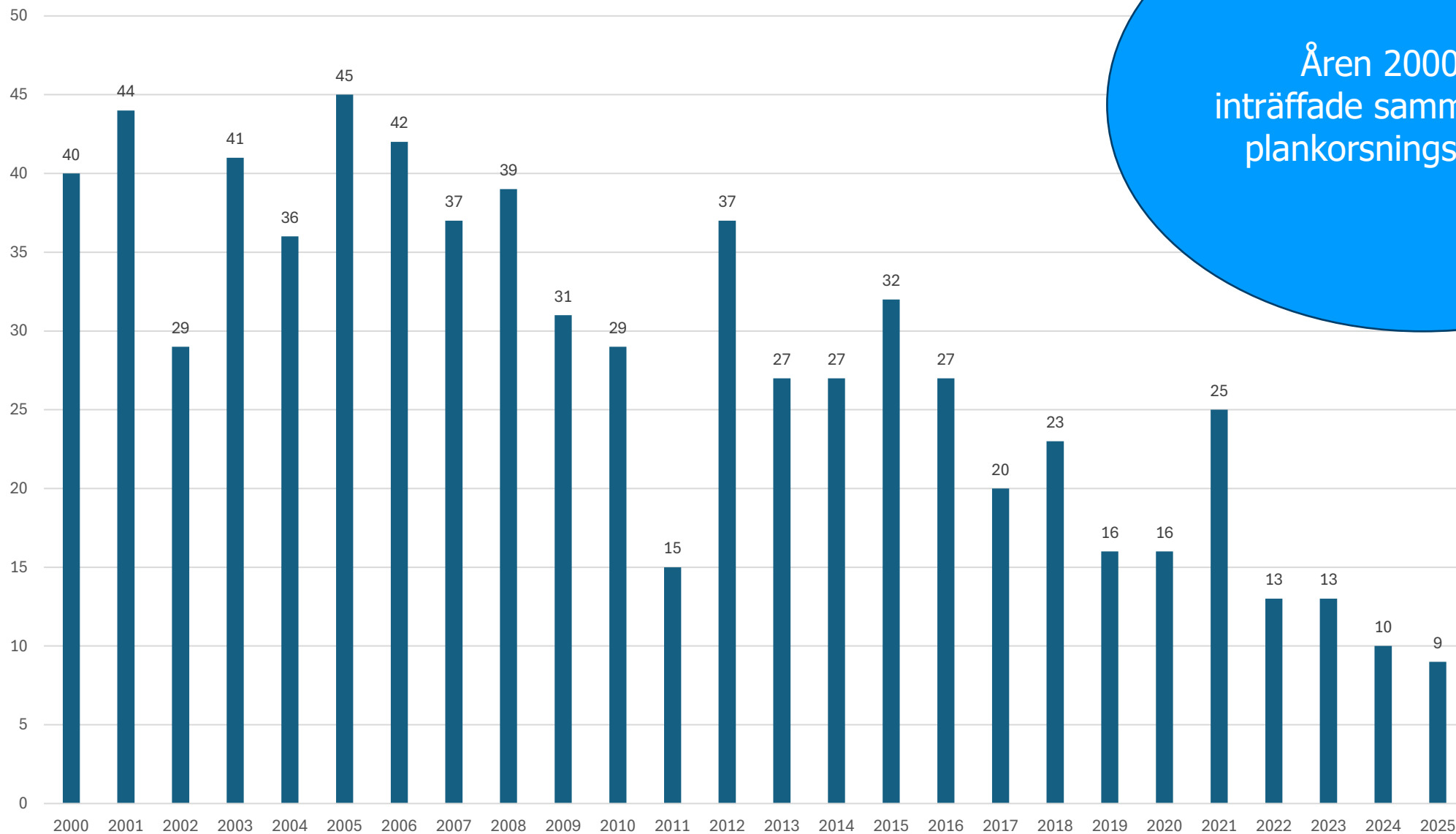
Nuori mies kuoli tasoristeysonnettomuudessa Loimaalla. Paikalliset ovat järkyttyneitä.

Vid tidpunkten för olyckan var det mörkt, vägytan var isig och vädret dimmigt. Föraren dog.

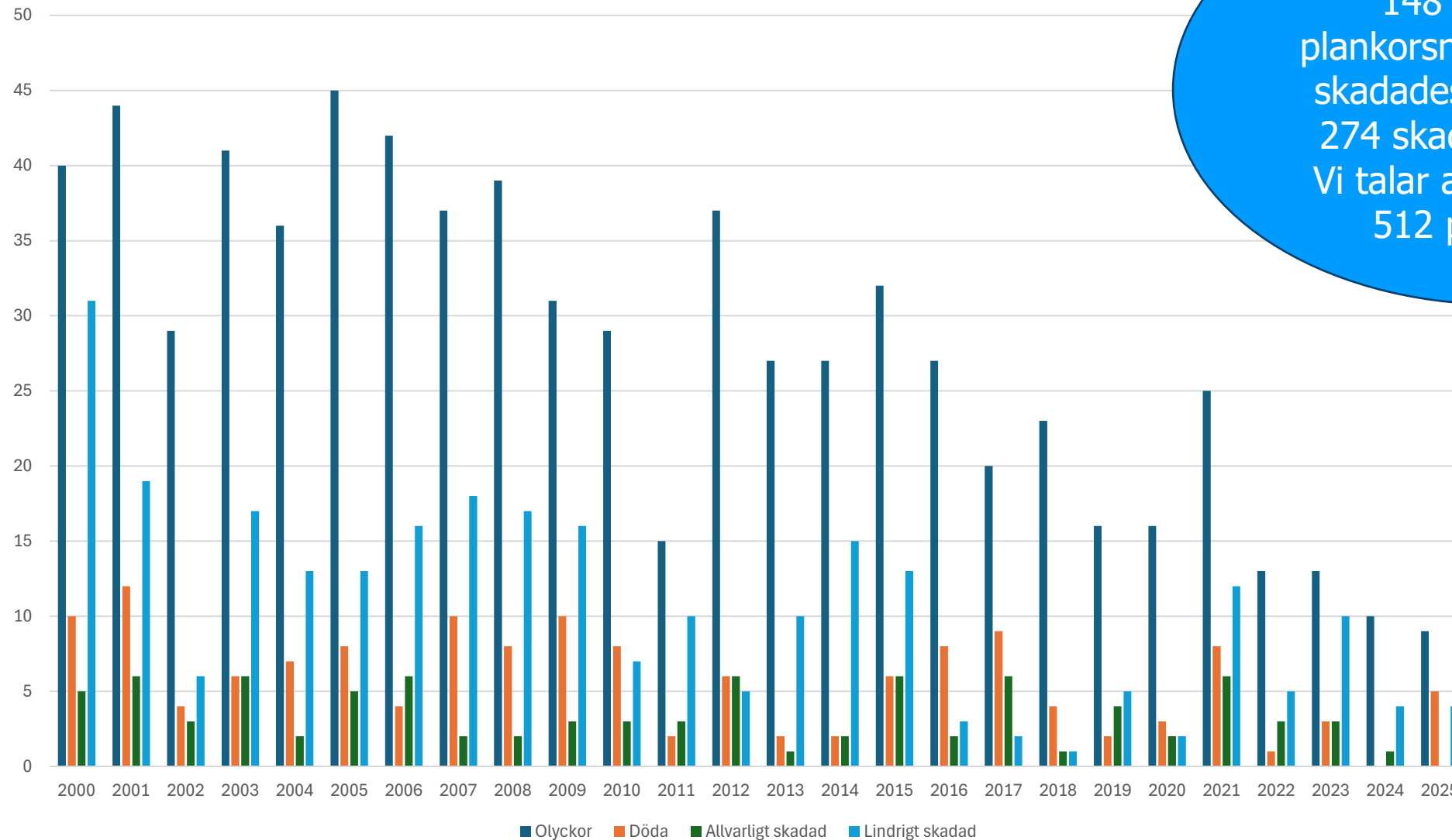
Tiistaina kuolleen kuljettajan ystävä hiljentyi turmapaikalla ja vei sinne kynttilän. JUHA VELI JOKINEN

Plankorsningsolyckor på statens bannät 2000-2025

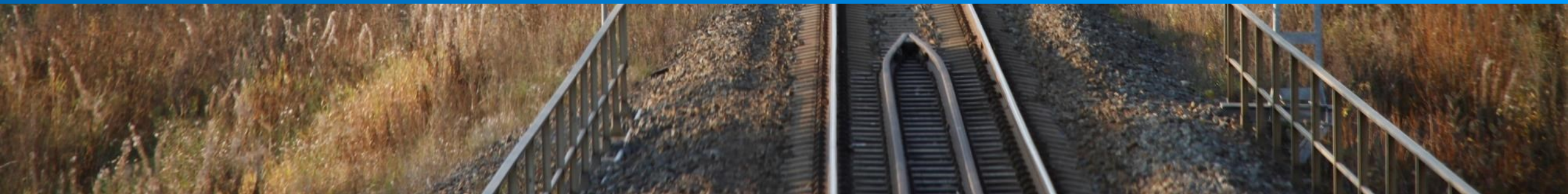
Åren 2000–2025
inträffade sammanlagt 723
plankorsningsolyckor!!!

Döda och allvarligt skadade i plankorsningsolyckor 2000-2025

Säkerhet i plankorsningar

Allmänt om plankorsningssäkerheten

- Fordon som rör sig på banan har förkörsrätt, dvs. man får inte korsa banan om ett tåg är på väg
 - Tåget kan inte väja och dess bromssträcka är beroende på tågets hastighet och vikt **från hundratals meter till ett par kilometer**
- Inget som äventyrar vägtrafiken får lämnas kvar på vägen
 - Det är t.ex. förbjudet att parkera fordon 30 meter före plankorsningen.

Hastigheter

- När man närmar sig en plankorsning är hastighetsbegränsningen för vägtrafikanten högst 50 km/h
 - Den rekommenderade hastigheten är 40 km/h!
- Om det finns varningsanordningar i plankorsningen är hastighetsbegränsningen högst 60 km/h.
- Oberoende av vägens hastighetsbegränsning ska hastigheten för den som korsar plankorsningen vara sådan att hen vid behov kan stanna före plankorsningen!

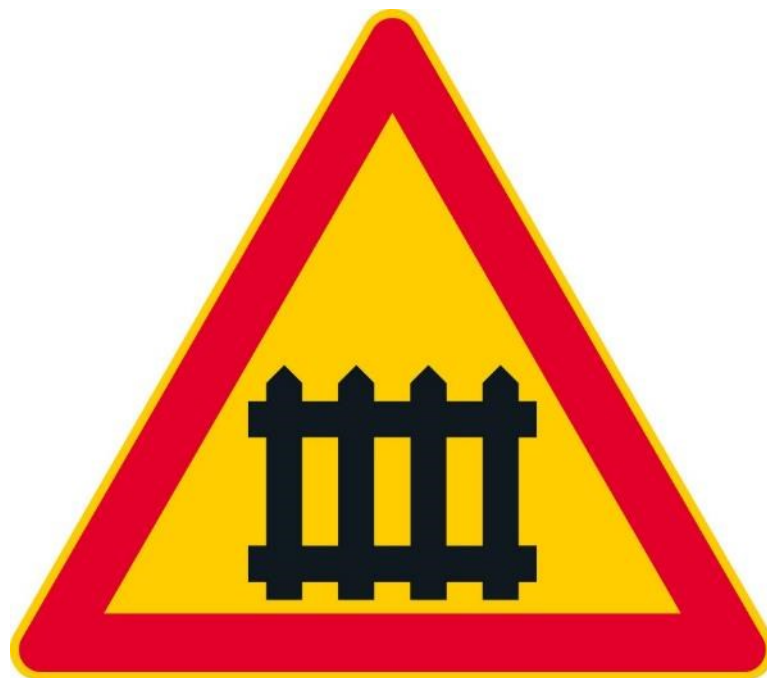
Tågen kan väga upp till 550 ton och på vissa banavsnitt kan de komma till plankorsningen med en hastighet på drygt 100 km/h. Det lönar sig inte att tävla!

Plankorsningsmärken 1/2

Du uppmärksammas alltid åtminstone med vägmärken om en plankorsning.

Plankorsning med järnväg, utan bommar

Plankorsning med järnväg, med bommar

Infartsmärke för plankorsning
med järnväg
(längst bort från plankorsning)

Plankorsningsmärken 2/2

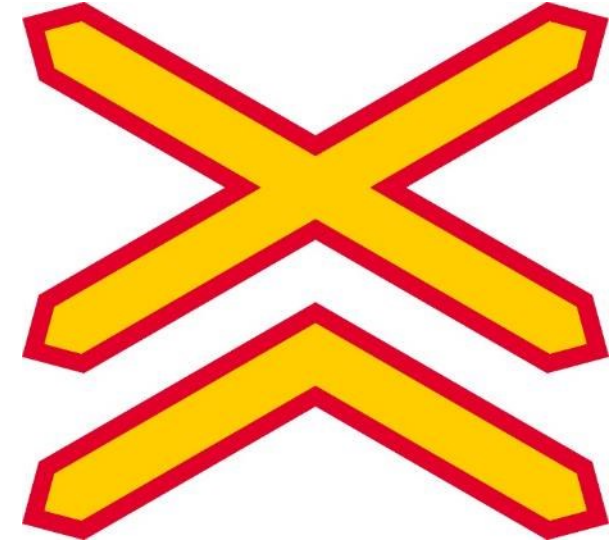
Infartsmärke för
plankorsning
med järnväg
(näst närmast
plankorsningen)

Infartsmärke för
plankorsning
med järnväg
(närmast plankorsningen)

Plankorsningsmärke
(enspårig bana)

Plankorsningsmärke
(flerspårig bana)

Så här korsar du plankorsningen tryggt 1/4

- Innan du kommer till plankorsningen ska du sakta ner farten, så att du vid behov och på ett säkert sätt kan stanna framför spåren eller bommarna.
- Om det finns varningsanordningar i plankorsningen är det vita blinkande ljuset ett tecken på att anordningarna är i funktion.
- Kontrollera ändå alltid själv att inget tåg är på väg.

Så här korsar du plankorsningen tryggt 2/4

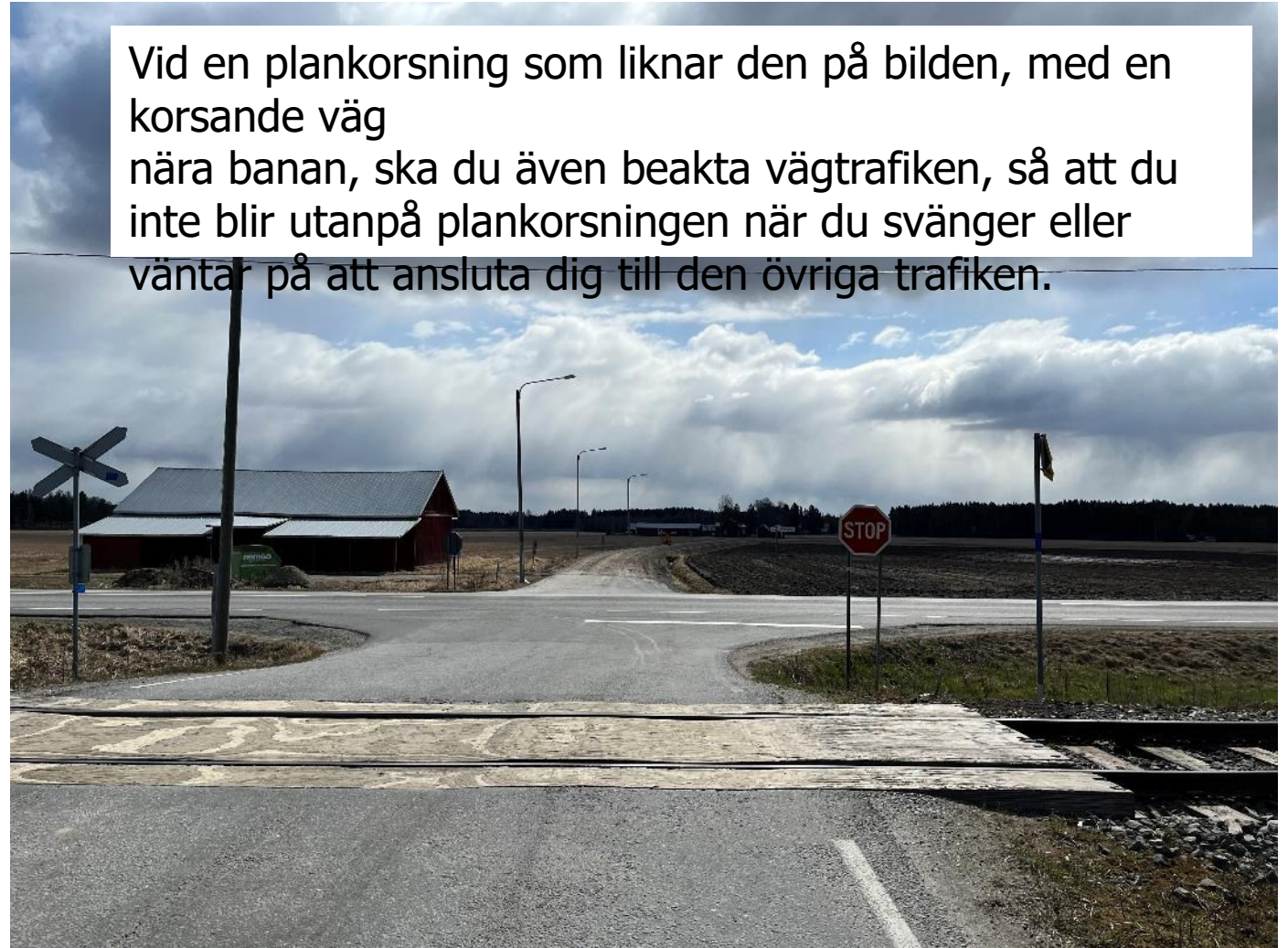
- Om det finns varningsanordningar i plankorsningen meddelar de om ett tåg närmar sig.
- Om de röda varningslamporna blinkar och bommen är nere eller på väg ner ska du inte korsa banan.

Så här korsar du plankorsningen tryggt 3/4

- Om det inte finns varningsanordningar i plankorsningen, ska du flera gånger kontrollera i båda riktningarna om det kommer ett tåg. Om det inte kommer ett tåg kan du raskt korsa plankorsningen.
- Det gamla rådet "titta till vänster, sedan till höger och ännu en gång till vänster" blir aldrig gammalt.

Vid en plankorsning som liknar den på bilden, med en korsande väg nära banan, ska du även beakta vägtrafiken, så att du inte blir utanpå plankorsningen när du svänger eller väntar på att ansluta dig till den övriga trafiken.

Så här korsar du plankorsningen tryggt 4/4

- Fast rutten är bekant ska du ändå vara försiktig. Lita inte heller på att du minns passagerartågens tidtabell: på banorna rör sig förutom tågen även mycket tågtrafik utanför tidtabellen t.ex. servicemateriel, godstrafik eller till exempel museitrafik.
- Det är bäst att strunta i telefonen och annat som kan störa när man är bakom ratten!!

På bilden kommer museitåget till en plankorsning med ljus- och ljudvarningsanordning, men inga bommar.

Extraordinära situationer

- En varningsanläggning kan till exempel skadas under en åskstorm eller av ett strömavbrott, och bommarna kan fastna halvvägs. Då blinkar de röda varningslamporna tills anläggningen får elström. **Du ska inte korsa banan innan någon som sköter banans underhåll anländer till platsen.**
- Alla plankorsningar har en skylt med plankorsningens namn och lägesuppgifter. Plankorsningar med varningsanläggning har förutom basuppgifter även ett telefonnummer dit man kan anmäla fel eller icke-brådslande problem.
- **I brådslande fall, t.ex. vid olyckor, ska man alltid ringa nödnumret 112. Det lönar sig att använda appen 112 Suomi som underlättar lokaliseringen!**

Kör försiktigt!

Väylävirasto
Trafikledsverket